

Ясногірка – ясна гора

Звідки б в Ясногірку не їхав, попереду ясніють гори: Чортові, Гори, Тумар – чисті безлісі, ясні. Вони ніби оточують село з різних боків. А навкруги болота, ліси. Розміщене село на поліській низовині, що входить до складу Східноєвропейської рівнини, лежить на західному схилі Українського щита, який місцями виходить на поверхню. Основні гірські породи — граніт, амовіальний пісок, глина. Найвища точка села - гора Тумар висотою 175 м. За 8-9 км протікає річка Тусталь, притока Случа. У лісах і болотах ростуть чорниці, ожина, малина, журавлина, гриби - усе, що з давніх-давен допомагало людям виживати в найскладніші роки. А проживає нині тут 1500 чоловік. Багато з них трудяться на гранітних кар'єрах у Селищі, Вирах, Клесівському держлісгоспі, обробляють землю та їздять на заробітки - такі вже реалії сьогодення як у країни ближнього, так і дальнього зарубіжжя. Нині тільки перекази та легенди розповідають про тих, хто заснував Ясногірку, а краса цих місць заворожує всіх, хто тут побував, і до цього часу. Легенда свідчить...

Давно це було. Пан, який жив у селі, побудував собі великий будинок на високій горі. А селяни жили в долині та маленьких хатинках. Увечері вони дивились, як панський будинок від свічок весь сяяв, здавалось, світилась сама гора. От і казали люди «Ясна гора», а потім два слова злились в одне — Ясногірка.

Слобода

У 19 столітті село мало ще одну назву — Слобода. Тут самовільно селились втікачі від поміщиків. Не завжди їх знаходили в непрохідних болотах і лісах. І почувались вони вільними, «слободними». От і Слобода. Та не прижилась ця назва. У селі тоді було чотири вулиці: Боровище, Любоч, Загруддя та Вигон. Кожна має власну історію походження. Боровище, наприклад, походить від гриба-бо-ровика, яких тут було багато. Любоч — дуже гарна місцевість, куди у святкові дні селяни йшли відпочивати. За підвищенням (грудком) стояло кілька будинків — Загруддя. А Вигон назвали тому, що сюди вигонили худобу на пасовище. Раніше тут був великий луг.

У 1918 році село перебувало під владою польських панів. Вони видобували камінь і вивозили в Польщу. Як і зараз, жили тут люди різних національностей: білоруси, литовці, поляки. Обробляли землю, працювали в лісі. Та українці не були господарями на своїй землі. У них хотіли забрати все, навіть мову. 21 травня 1921 року волинський воєвода видав указ про заборону української мови. Закрили всі українські школи, а вчителів-українців звільнили. Діти мали право вчитись тільки польською мовою.

У 20-30 роках через злидні, голод, переслідування влади багато людей емігрували в Канаду, Аргентину, США. А в 1939 населення радо зустріло Червону Армію, яка визволила його від польської окупації. Відтоді відбулось чимало змін і в житті села. Діти могли безплатно навчатись у школах рідною мовою. Та не довго тішились мирними днями. У країну прийшла війна. З перших же днів ясногірці вступили в боротьбу з ненависним ворогом,

допомагаючи партизанам. Жахливою була кара гітлерівців: село зазнало не тільки руйнування, а й людських втрат. Німці встановлювали свої порядки, від яких люди втікали в ліси до партизан.

Пам'ять

Жителі Ясногірки свято бережуть пам'ять про тих, хто відстояв землю від ворога. Доглядають за могилою невідомого солдата, в урочисті дні сюди несуть квіти, приходять і школярі, і дорослі. Живуть тут і герої тих буремних років.

Іван Костянтинович Опалько 8 місяців був на Фронті. Здається, ніби небагато, але на війні це — вічність. Проїшов дорогами Чехословаччини, Угорщини, Австрії, пішки здолав Монголію, 20 км не дійшов до кордону з Японією. Добре пам'ятає переправу через Дунай, коли йому під прицілним вогнем ворога довелося перевозити через річку поранених. Досі без хвилювання не може згадувати ті події. Скільки ж бо довелося пережити: і втрату бойових товаришів, і поранення, у госпіталі й Перемогу зустрів. Згадує, як раділи всі, а хто не міг ходити, милицями били по підлозі, ліжках. Мобілізувався в 1950 і 40 років віддав праці на кар'єрі. Був бурильником, бутоломом. Робота, розповідає Іван Костянтинович, була каторжна, адже 20-кілограмовим молотом видобував камінь. Мабуть, і здоров'я, уже підірване війною, втратив через це. На жаль, пенсії солідної не заробив, зі смутком каже ветеран. Бережуть, шанують Івана Костянтиновича діти. З дружиною виховали їх троє, мають 9 онуків, є і правнуки.

Як і Іван Опалько, дорогами війни пройшли його односельці Степан Кузьмич, Іван Бабій, Іван Лех, Федір Вознюк-Ковальчук.

Культурний, духовний осередок села

У приміщенні старої школи розмістились сільський клуб, бібліотека та фельдшерсько-акушерський пункт. Тут ніби сконцентрована культурна, духовна спадщина ясногірців. Сюди вони ідуть і за книгою, і відпочити, і поправити здоров'я.

З 1986 року завідує клубом Оксана Євгейчук. І вирує навколо культурне життя: діють любительське об'єднання «Господарочка», гуртки художнього читання для дорослих і дітей, вокальний і драматичний, нещодавно обладнали спортивну кімнату. Сподівається Оксана Тарасівна, що місцева чи й районна влада допоможуть у придбанні тренажерів.

За 5 місяців від надання платних послуг отримали 850 грн. На ці гроші купували будматеріали для ремонту, який уже завершили. А ще планують облаштувати волейбольний майданчик. І в цій потрібній справі, як і в інших, обіцяв посприяти сільський голова. І діти, і молодь залюбки відвідують гуртки. Разом готують різноманітні святкові програми, ставлять сценки, їздять з концертами в інші села, запрошують і до себе гостей.

Оксана Тарасівна назвала багатьох своїх помічників, з якими разом трудяться, аби жителі Ясногірки у вільний від важкої селянської роботи час могли відпочити, послухати гарну пісню, а то й заспівати самі. Адже талановитих людей тут не бракує.

Понад тридцять років працює бібліотекарем Марія Ковтун. Відразу після закінчення Дубенського культосвітнього училища прийшла сюди, так і до цього часу допомагає односельцям задовольняти їх потреби в читанні. Добре знає всіх відвідувачів, їх уподобання, декому, хто старший і не може часто приходити, обмінює книги дома. Правда, із об'єднанням бібліотеки зі шкільною роботи додалось. Потрібно ж обслужити понад 400 учнів, а їх запити досить різні, та й, відомо, як зараз важко книгозбірням із придбанням нової літератури. До того ж, розміщені бібліотеки в різних приміщеннях.

Гарне село людьми, славиться майстрами. Про них і повідала Оксана Євгейчук. Є тут майстри по дереву, вишивальниці. Шкода, познайомитись з ними не змогли. Літо — пора гаряча в селі. Хто на заробітки поїхав, хто в полі був. Дома в цю пору майже нікого не застанеш.

Знання за плечима не носити

У тамтешній одинадцятирічці навчається 472 дитини, а розміщена вона в чарівному куточку села. Уся потопає в зелені, квітах, кругом чисто й затишно.

Директора закладу Тамару Вознюк-Ковальчук того дня зустріли в одному з класів, де йшов ремонт. Вона з вдячністю розповіла, що в цьому їм допомагають батьки. Без їх підтримки, сказала Тамара Андріївна, нині не проживеш. Вони розуміють, що школі зараз важко самотужки зробити той же ремонт, тому завжди допомагають.

Працює тут 39 педагогів. Колектив великий, як сказала директор, є в кого вчитися, і є кому вчитися, тобто є молоді педагоги й досвідчені. - Діти, - каже Тамара Андріївна, - для нас, як факел, який ми, педагоги, маємо запалити. Поки є діти, доти живе село. Звичайно, усі вундеркіндами не можуть бути, та знання мати повинен кожен.

От і прагнуть педагоги дати їх дітям якнайбільше, бо розуміють, що вони знадобляться в подальшому житті. Про це завжди ведуть мову з батьками. Тут разом обговорюють багато проблем: відвідування, шкільну форму, успішність...

В основному діти хочуть здобути знання, успішно вчать. От і під час свята останнього дзвоника було багато нагороджених грамотами та похвальними листами. Залюбки вивчають комп'ютери в комп'ютерному класі. Школа має й автобус, яким довозять школярів із інших сіл. Випускники минулих років успішно вчать в Рівному, Києві, інших містах.

Та є тут і проблеми, зізнається Т. Вознюк-Ковальчук. Найболючіша — вода. Вона ніби і є, та кольору червоного. А неякісна питна вода може призвести до серйозних проблем. Самотужки із цим школа не справиться, потрібна допомога. А в іншому в нас, каже Тамара Андріївна, не гірше, а можливо, дещо краще, ніж в інших закладах. Земля тут багата корисними копалинами, на території сільської ради діють підприємства, які перераховують кошти в місцевий бюджет. І є змога розвивати й освіту, і культуру.

І продукти харчування, і будматеріали можна придбати в селі.

У центрі села облаштували справжній торговий центр. Тут працюють продовольчі магазини та будівельних матеріалів. Тож придбати селяни можуть і продукти, і будматеріали, і навіть меблі безпосередньо в селі. Продавець останнього Галина Бігун розповідає, що працюють вони і за замовленнями. Тож, якщо комусь треба цемент, фарба, цегла, їх доставлять безпосередньо замовнику, виготовлять і потрібні меблі, адже приватні підприємці Галина Коваль із Березного та Іван Царук із Тинного мають власні цехи. Ціни помірні. І люди задоволені. А потреба в будматеріалах у селі є. Воно будується, виростають нові прекрасні будинки, цілі вулиці.

У магазині продовольчих товарів Клесівського СТ теж вдосталь продуктів. Завідуюча Галина Михаревич роботою закладу задоволена: і виручка є, і товарів вистачає. А незабаром почнуть ремонт: старе приміщення переобладнають під сучасний торговий заклад. Магазин повністю закривати не будуть, тому селянам буде де придбати і хліб, і до хліба. Крім того, щонеділі тут вирує ринок, на який привозять товари підприємці.

* * *

Ось так живе, розквітає українське село з гарною назвою Ясногірка. Усе більше стає в ньому вулиць. Незабаром тут зведуть і храм. Його будівництво вже ведеться. Славні, працьовиті люди примножують традиції села, дбають про дітей, шанують старших і вірять у краще майбутнє не тільки свого села, краю, а й усієї держави.

Світлана ЛЯШКО.